

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні інформаційні ресурси

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 2463/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
» 20 25

Київ – 2025

Розробники:

Терещук Віталій Іванович, доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної журналістики

Жугай Віталій Йосипович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжнародної журналістики

Викладач:

Жугай Віталій Йосипович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри міжнародної журналістики _____

Віталій ТЕРЕЩУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика

_____ . _____ . 2024 р.

Гарант освітньої програми _____

Ольга БИКОВА

Робочу програму перевірено

_____ . _____ . 2024 р.

Заступник декана _____

Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20~~25~~/2026 н.р. (Терещук В.І). «27» 08 2024 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
<i>Аудиторні</i>	42
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	0
<i>Самостійна робота</i>	70
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів теоретично систематизованих та емпірично аргументованих знань щодо особливостей функціонування сучасної системи міжнародних інформаційних ресурсів та набуття ними здатності до їх використання у практичній діяльності за фахом у міжнародному інформаційному просторі.

Завдання:

- ознайомити студентів з основними поняттями в царині міжнародних інформаційних ресурсів;
- охарактеризувати основні типи міжнародних інформаційних ресурсів;
- розкрити роль міжнародних спеціалізованих міжурядових та неурядових організацій у накопиченні та поширенні інформації щодо розвитку;
- сформувати навички роботи з міжнародними інформаційними ресурсами.

Програму навчальної дисципліни «Міжнародні інформаційні ресурси» укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Дисципліна спрямована на формування таких **компетентностей**:

загальні:

- **ЗК02** Здатність до розумінні предметної області та розуміння професійної діяльності;
- **ЗК05** Навички використанні інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК07** Здатність працювати в команді;
- **ЗК09** Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахові:

- **ФК-5** Здатність ефективно просувати створений медіапродукт;
- **ФК-9** Здатність оперативно збирати інформацію, дотримуватися балансу думок; працювати з джерелами; взаємодіяти з аудиторією;
- **ФК-11** Здатність до виокремлення новини (факту); до застосування інструментарію фактчекінгу; здатність до вибору інформації на основі релевантності; інтерпретувати контент;
- **ФК-14** Здатність до провадження професійної діяльності відповідно до норм психологічної та цифрової безпеки; до норм взаємодії в екстремальних умовах;

- **ФК-15** Здатність до ґрунтового медіа-аналізу та продукування контенту в умовах інформаційних війн;
- **ФК-16** Здатність до професійного комунікування з урахуванням норм міжнародного дипломатичного етикету, культурних норм та стереотипів країни, у якій здійснюється професійна діяльність;
- **ФК-17** Здатність застосовувати основні поняття міжнародної інформації та комунікації, вміння використовувати сучасні джерела отримання інформації в умовах міжкультурної комунікації;
- **ФК-19** Здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність: генерувати нові ідеї у професійній сфері; створювати контент з урахуванням розвитку інформаційних технологій та комунікаційних мереж; вміння розпізнавати та нейтралізувати патогенні тексти.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями про:

- основні поняття, терміни та категорії, що відносяться до сфери міжнародних інформаційних ресурсів;
- основні різновиди міжнародних інформаційних ресурсів;
- інформаційні ресурси міжнародних організацій – спеціалізованих установ ООН;
- міжнародні ресурси статистичної інформації;
- міжнародні ресурси спеціалізованої інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти:

- працювати з міжнародними ресурсами статистичної інформації;
- працювати з ресурсами документної інформації міжнародних інституцій;
- аналізувати дані міжнародних індексів, ренкінгів тощо;
- проводити аналіз стрічок новин дипломатичних представництв та засобів масової інформації, що входять до систем іномовлення країн світу;
- готувати на підставі зібраних даних аналітичні та презентаційні матеріали.

У процесі вивчення дисципліни формуються такі програмні результати:

- **ПРН-1.** Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань;
- **ПРН-3.** Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами;
- **ПРН-6.** Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків;
- **ПРН-8.** Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань;
- **ПРН-10.** Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень;
- **ПРН-13.** Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук;
- **ПРН-15.** Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення;
- **ПРН-17.** Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах;

- **ПРН-18.** Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікативних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва;
- **ПРН-20.** Уміти збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про міжнародну ситуацію, стан міжнародної політики держав певного регіону.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
		Усього	Аудиторні				Самостійна
			Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль 1. Інформаційні ресурси міжнародних організацій та системи індексів. OSINT-журналістика							
1.1	Джерела статистичної, соціологічної інформації та довідкові бази міжнародних організацій. Міжнародні індекси.	26	2		8		16
1.2	Ресурси для роботи OSINT-журналістів. Можливості отримання інформації для журналістів-розслідувачів за методиками «Bellingcat»	30	2			12	16
	<i>Модульний контроль</i>	4					
	Разом	60	4		8	12	32
Змістовий модуль 2. Спеціалізовані міжнародні інформаційні ресурси. Висвітлення у медіа глобальних світових проблем							
2.1	Робота з Web Archive та іншими ресурсами «digital footprint»	26	2		4		20
2.2	Робота з ресурсами «Freedom House» («Newseum»)	30	2			10	18
	<i>Модульний контроль</i>	4					
	Разом	60	4		4	10	38
	УСЬОГО	120	8		12	22	70

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Інформаційні ресурси міжнародних організацій та системи індексів. OSINT-журналістика

Тема 1.1. Джерела статистичної, соціологічної інформації та довідкові бази міжнародних організацій. Світові та регіональні ренкінги та індекси

Статистичні бази даних. Принципи організації статистичних баз даних. Бази даних міжнародних організацій – спеціалізованих установ ООН. База статистичних даних Організації економічного співробітництва та розвитку OECD.Stat. База статистичних даних Європейського Союзу Eurostat.

Документна база даних Організації Об'єднаних Націй. Документні ресурси міжнародних організацій – спеціалізованих установ ООН (цифрові бібліотеки, бази документів тощо). Документні інформаційні системи неурядових організацій.

Європейський союз, результати опитувань громадської думки Євробарометр (Eurobarometer) тощо.

Індекс розвитку людського потенціалу ПРООН. Індекс людського розвитку. Індекс легкості ведення бізнесу, Індекс БігМака, Індекс державиняньки, Індекс щастя, Індекс Gini.

Рекомендовані джерела: основні — 1–7, додаткові — 10, 12, 15, 16.

Тема 1.2. Ресурси для роботи OSINT-журналістів. Можливості отримання інформації для журналістів-розслідувачів за методиками «Bellingcat»

Основи роботи проекту «Bellingcat» — незалежної міжнародної команди дослідників, слідчих і громадянських журналістів, які використовують відкриті джерела та соціальні мережі для розслідування резонансних тем.

Дослідники «Bellingcat» працюють у сферах, де поєднуються передові технології, судово-медичні дослідження, журналістика, розслідування, прозорість і відповідальність.

Найрезонансніші розслідування «Bellingcat». Збиття малайзійського літака «Боїнг», отруєння Скрипалів у Солзберрі, отруєння Олексія Навального, «Вагнергейт».

Рекомендовані джерела: основні — 1–7; додаткові — 9, 11, 17–30.

Змістовий модуль 2

Спеціалізовані міжнародні інформаційні ресурси. Висвітлення у медіа глобальних світових проблем

Тема 2.1. Робота з Webarchive та іншими ресурсами «digital footprint»

Пошук інтернет-ресурсів, які перестали працювати в мережі «Інтернет». Робота з геолокаційними даними. Метадані світлин та відео. Географічна прив'язка даних опублікованих у соціальних мережах та на інтернет сайтах.

Проблеми захисту цифрової ідентичності. Як уникати впливу зловмисників в Інтернет. Протидія деструктивним впливам у соцмережах. Індикатори «патогенних впливів» у соціальних мережах.

Рекомендовані джерела: основні — 1–7; додаткові — 8, 11, 17–30.

Тема 2.2. Робота з ресурсами «Freedom House» («Newseum»)

Freedom House («Дім свободи») — міжнародна правозахисна неурядова організація фінансована урядом США, що займається підтримкою та дослідженням стану демократії, політичних свобод і дотримання основних прав людини. Щорічні звіти організації щодо демократичних свобод, свободи преси та свободи в мережі «Інтернет» країн світу.

Музей новин (Ньюзієм) — єдиний у світі музей індустрії новин, а також того, що із цим пов'язано: журналістики та засобів масової інформації.

Щоденно публікує 4500 перших шпальт газет різних країн світу. Можливості для аналізу світової преси з використанням сайту.

Рекомендовані джерела: основні — 1–7; додаткові — 8, 11, 17–30.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	4	4	2	2
Робота на практичному занятті	10	4	40	2	20
Відвідування лабораторних занять	1	6	6	5	5
Робота на лабораторному занятті	10	6	60	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом:			147		114
Максимальна кількість балів: 261					
Розрахунок коефіцієнта: 261/100=2,61					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ тем и	Питання для самостійної роботи	К-ть годин	Бали
Змістовий модуль 1. Інформаційні ресурси міжнародних організацій та системи індексів			
1.1	Підготувати журналістський матеріал за результатами виконання практичних робіт за темою.	16	5
1.2	Підготувати журналістський матеріал за результатами виконання лабораторних робіт за темою.	16	5
Змістовий модуль 2. Спеціалізовані міжнародні інформаційні ресурси. Висвітлення у медіа глобальних світових проблем			
2.1	Підготувати журналістський матеріал за результатами	20	5

	виконання практичних робіт за темою.		
2.2	Підготувати журналістський матеріал за результатами виконання лабораторних робіт за темою.	18	5

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
3–4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для одержання максимальної оцінки, за наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за отриманими результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
1–2	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
0	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється за допомогою засобів комп'ютерного тестування. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи — максимум 25 балів за кожен модульну роботу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю — *залік*.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

– Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

– Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, підсумкове письмове тестування, реферат.

– Комп'ютерного контролю: тестові програми.

– Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90–100
Дуже добре	82–89
Добре	75–81
Задовільно	69–74
Достатньо	60–68
Незадовільно	0–59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 120 год., з них: лекційні — 8 год., практичні — 12 год., лабораторні — 22 год., модульний контроль — 8 год., самостійна робота — 70 год.

Модуль (назва, кількість балів)	Змістовий модуль 1. Інформаційні ресурси міжнародних організацій та системи індексів. OSINT-журналістика (147 балів)	
Тема	1.1	1.2
Теми лекцій	Джерела статистичної, соціологічної інформації та довідкові бази міжнародних організацій. Світові та регіональні ренкінги та індекси (1 бал)	Ресурси для роботи OSINT-журналістів. Можливості отримання інформації для журналістів-розслідувачів за методиками «Bellingcat» (1 бал)
Теми практичних занять	Бази даних статистичної інформації міжнародних організацій (20+2 б.) Документні інформаційні системи міжнародних організацій (20+2 б.)	
Теми лабораторних робіт		Використання публічних інструментів OSINT (20+2 б.) Використання спеціалізованих інструментів OSINT (20+2 б.) Найрезонансніші дослідження «Bellingcat», які стосуються України (20+2 б.)
Самостійна робота	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	

Модуль (назва, кількість балів)	Змістовий модуль 2 Спеціалізовані міжнародні інформаційні ресурси. Висвітлення у медіа глобальних світових проблем (114 балів)	
Тема	2.1	2.2
Теми лекцій	Робота з Web Archive та іншими ресурсами «digital footprint» (1 бал)	Робота з ресурсами «Freedom House» («Newseum») (1 бал)
Теми практичних	Робота з Web Archive	

занять	(20+2 б.)	
Теми лабораторних робіт		Щорічні звіти організації щодо демократичних свобод, свободи преси від «Freedom House» (20+2 б.) Використання можливостей ресурсу «Newseum» (30+3 б.)
Самостійна робота	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Бурячок В. Л. та ін. Інформаційний та кіберпростори : проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: підручник / Державний університет телекомунікацій. Львів: Магнолія 2006, 2019. 447 с.
2. Вінічук І. М. Інтернет-технології та ресурси: навчальний посібник. К.: НАКККіМ, 2014. 172 с.
3. Зернецька О. В. Глобальна комунікація: монографія. К.: Наукова думка, 2017. 350 с.
4. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози : монографія / Є.А. Макаренко, М.М. Рижиков, М.А. Ожеван. К.: Центр вільної преси, 2006. 914 с.
5. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. К.: Кондор, 2012. 224 с.
6. Терещук В. І. Політичні проблеми розвитку глобальної медійної системи в постбіполярний період : монографія. К.: Таксон, 2019. 350 с.
7. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К.: Грамота, 2010. 568 с.

Додаткові

8. Аналітика, експертиза, прогнозування: Монографія / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін. К.: Наша культура і наука, 2003. 614 с.
9. Гіггінз Е. МИ — BELLINGCAT Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. К.: Наш формат. 2022. 234 с.
10. Карпчук Н. П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2018. 514 с.
11. Комунікативні тренди міжнародних відносин: монографія / Є. А. Макаренко та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: Центр вільної преси, 2016. 613 с.
12. Корепанов Г. С. Бази даних міжурядових організацій як уніфіковане джерело статистичної інформації // Соціальна економіка. 2017. Том 54 № 2. С. 105–111. URL: <https://periodicals.karazin.ua/socoeconom/article/view/10897>
13. Прибутько П. С., Лук'янець І. Б. Інформаційні впливи: роль у суспільстві та сучасних воєнних конфліктах. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 252 с.
14. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. К.: Вадекс, 2019. 442 с.
15. Терещук В. І. Статистичні бази даних міжнародних організацій як джерело інформації щодо розвитку туристичної індустрії // Вчені записки Університету КРОК. Вип. 36. К.: Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК», 2014. С. 106–119.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Методи роботи Bellingcat. URL: <https://uk.bellingcat.com/category/materialy-ta-metody/>
2. Посібник для роботи з відкритими даними. URL: <https://socialdata.org.ua/manual/>
3. Посібник з безпеки в Інтернет. URL: <http://surl.li/nebev>
4. Робота з вебархівом. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/veb-arhiv-hto-eto-i-kak-im-polzovatsya/>
5. Хто такі Bellingcat і чому про них так багато говорять. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-56379529>
6. Freedom House. Newseum. URL: <https://www.freedomforum.org/todaysfrontpages/#1>
7. Information for All Programme (IFAP). URL: <https://en.unesco.org/programme/ifap>
8. International Programme for the Development of Communication. URL: <https://www.unesco.org/en/international-programme-development-communication>
9. Journalism is a public good: World trends in freedom of expression and media development; Global report 2021/2022. Paris: UNESCO, 2022. 160 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380618>
10. OSINT інструменти від проєкту Molfar. URL: <https://molfar.com/useful-apps-registers>